

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica štev. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . „ 2.—
četrletna . . . „ 1.—
Posamezna št. „ 0.10

Št. 3.

V Ljubljani, dne 16. decembra 1910.

Leto VI.

Nečuvenost.

Brez vsake strasti, popolnoma hladni to-le zapišemo: Član »Jugoslovanske Strokovne Zveze« Valentin Pfeifer iz Sorice na Gorenjskem je delal v tistih krajih, ki so toliko srečni, da pripadajo »Graški delavski nezgodni zavarovalnici«. Mož je ponesrečil pri delu. »Jugoslovanska Strokovna Zveza« je nastopila za pravico svojega člana in vložila se je pri razsodišču nezgodne zavarovalnice v Gradcu proti zavarovalnici slovenska tožba. Slovenske tožbe Gračani niso mogli zavrniti, a šli so in obvestili Pfeiferja, da mora plačati 7 kron, ker so predstavili tožbo iz slovenščine v nemščino.

Rekli smo, da smo popolnoma hladni in res smo, to pa le zato, ker nimamo prav nikakega povoda, da bi pustili zapleniti naš list. A najodločnejše protestiramo in najstrožje obsojamo prakso, ki jo je uvedlo graško razsodišče »Graške nezgodne zavarovalnice«.

»Graška nezgodna zavarovalnica« posluje na Koroškem in na Štajerskem. Njeno razsodišče se nahaja v tistem nemškem Gradcu, ki je razupito kot najbolj nemško mesto na svetu, dasi dejansko Gradec ni tako nemški, kakor kriče Nemci. Tisti, ki Gradec dobro poznajo, trde, da je več kot polovica Gračanov Slovencev, seveda, žal, večinoma takih Slovencev, ki jih je sram, da jih je rodila slovenska mati in se zato bijejo po svojih slovenskih prsih in se rote pa pridušajo, češ Nemci smo. Veliko jih je pa tudi, in sicer med delavstvom, takih, ki zmoteni po naukih rdeče socialne demokracije, pozabljajo, da so Slovenci in se ponemčijo, ker socialna demokracija osobito v Gradcu, kakor tudi na Dunaju naravnost zatira in ponemčuje tisti slovanski živelj, ki se toliko zmoti, da zabrede v rdeče morje.

Iz teh razlogov je tudi zelo umljivo, zakaj da kažejo tudi taki zavodi, kakršen je »Graška nezgodna zavarovalnica«, zgolj nemško zunanje lice, umljivo tudi, zakaj da graško nezgodno razsodišče ne zna slovensko in si mora predstavljati na delavčeve stroške slovenske tožbe.

Spodnje Štajersko, kakor tudi velik del Koroške tvori zaključeno slovensko ozemlje. Zato mora tudi »Graško nezgodno razsodišče« poslovati in razpravljati ravno tako slovensko, kakor nemško. Kakor nam pa kaže Pfeiferjev slučaj, tega ne dela, marveč si pusti predstavljati slovenske tožbe, ker jih ne razume. To ni prav, ni postavno. Proti temu je prisiljena vsa slovenska javnost na najodločnejši odpor in v obrambo svetih naših narodnih svetinj, ker ima tudi koroški, ker ima tudi štajerski slovenski delavec pravico, da se mu deli kruh pravice v njegovi materinščini.

Mi zahtevamo, naj bodo sposobni sodniki in prisedniki graškega nezgodnega razsodišča tudi slovenščine. Drugače ni mogoče, da izpolnjujejo svojo dolžnost. Prestava ostane prestava in naj bo še tako dobra, nikdar in nikoli ne učinkuje tako, kakor izvirnik. Ne pomaga nič, je tako. Izkušali smo to večkrat in vselej so se nam smilile priče in tolmači, kadar smo imeli priliko, da smo bili navzoči ob kaki taki sodni razpravi.

A težko izvedljivo, da dobimo slovenski delavci in slovenske delavke pri graškem nezgodnem razsodišču morebiti tudi slovenščine zmožen senat. Potrebno in pravično pač, a danes v naših nekrščanskih časih ne gospodarita pravica in resnica, marveč krivica in nasilstvo. A boj za pravice našega rodu se mora izvojevati tudi pri graškem nezgodnem razsodišču.

Mi hočemo več, da se reže slovenskemu delavstvu tudi pri nezgodnih zavodih kruh pravice v materinščini. Ko so uvažali nezgodno zavarovanje, so skrbeli že naši nasprotniki za to, da ne pride do besede pri teh zavodih slovensko delavstvo. Kranjsko, Primorsko in Dalmacijo so dali Lahom, Štajersko in Koroško pa Nemcem.

Naš boj stremi za tem, da dobi slovenski delavec tudi v nezgodnih zavarovalnicah svoje pravice!

Vlada odstopila.

V ponedeljek je podalo celo ministrstvo ostavko, katero je cesar sprejel in poveril nadaljno vodstvo poslov do sestave nove vlade odstopivšim ministrom. S tem se je položaj izpremenil. Razni intrigantje, med njimi seveda tudi znani slovenski liberalci, delajo na vse kriplje, da bi ob tej priliki osamili »Slovenski klub«. Strankarska strast in osebne koristi igrajo pri teh ljudeh prvo ulogo. Tudi italijansko fakultetno vprašanje, pri katerem so liberalci le na zunaj markirali figuro opozicije, hočejo izrabiti v svoje čedne namene. Najraje bi menda videli, da se ta zadeva kolikor mogoče hitro reši in dobe Lah fakulteto. Saj bi bil potem seveda vsega kriv »Slovenski klub«. Pa se jim ne bode posrečilo. Polžev, ki se krive na vse strani, nihče posebno ne »obrajta«. Ploj bo v kratkem shujšal za četrtno, samo vsled žalosti za Bienenrthovo vlado. Stranke so mnenja, da se dovoli sedaj le trimesečni provizorij, kar se bode tudi zgodilo. Do sobote je rešiti provizorij in pa podaljšanje provizoričnega poslovnika za eno leto. Bančna predloga se reši kasneje. Ali se reši srbska nagodba je vprašanje. Socialnozavarovalni pododsek je končal posvetovanje o zavarovanju proti nezgodam. Socialnopolitični odsek se posvetuje o zakonu zoper pijančevanje. Toda delo ne gre naprej. Razni poslanci, posebno socialno-demokratski, delajo velike težave. Je pač šnops socijem, pa tudi liberalcem dobro agitacijsko sredstvo. Odsek za državne uslužbenke ima v posvetovanju predlog poslanca Prohazke, da se vpelje časní avanzma. Proti se je izjavil minister za notranje zadeve, Haerdtl. Kljub temu se je prešlo v podrobno razpravo. Vlada je mnenja, da brez celotne službene pragmatike ne more pristati na ta zakon. Stroški časnega avanzma pri uradnikih bi znašali približno 17 milijonov kron. Ako se dovoli splošna 20-odstotna doklada, pa kakih 90 milijonov kron, ki jih pa sedaj ni v kasah. V ponedeljek se je sešel proračunski odsek k izvolitvi načelnika. Proti seji so protestirali z ozirom na to, da sedaj ni vlade, poslanci Šramek, Korošec, dr. Hočevar,

Carska zločinstva.

(Dalje.)

XII.

Svitlo obseva solnce Tirensko morje; lahno suče prijazen vetrič njegove višnjeve valove, da se tiho šumljaje nagajivo zadevajo drug ob drugega. Tiho je morje; le dvoje čolničev se ziblje po mokri planjavi; tiho je na bregu, kjer stoji nekaj koč, stanovanj ribičem, mornarjem in njihovim družinam. Mirno je tudi mramornato poslopje, kjer skriva cesarjeva mati svoj srd zbog sinove samostalnosti.

Toda tihota na deželi ne ugaja krepkemu duhu srčne žene; dolgčas v samotni presega modrost. Ne maraje za svarilo nekaterih prijateljev se udá povabilu carjevem, katero ji je sporočil Tigelin. Neron je pisal svoji materi prikupljivo pismo; prosi jo, naj mu nikar več ne odteguje svojih modrih nasvetov in naj se vrne v Rim. Poslal ji je ladjo, ki naj bi jo pripeljala do sinove palače, kjer bi se praznovala slovesna sprava.

Vsa vesela privoli Agripina, češ, vsaj sem le zmagala. Omamilo je njen razum, ko je videla, da se mogočni car oklepa njenih

nog in jo prosi odpuščanja, ko je prej smelo ključoval svetu in bogovom. Bogata darila, katera ji je poslal Neron; krasna ladja, ki se ziblje na valovih, oslepé njeno oko. Hlapčevske prisege zvestobe, s katerimi se hlina Tigelin, od kojega vé, da je carjev jék; ponižna udanost surovega Bura; vse to premoti njeno uho.

Mimo lične ladje zdrči priprost čoln, v katerem vesla ribič in v njem sedi Aleksandros; z resničnim spoštovanjem zre ubožni veslar v njegovo častljivo obličje, katero obdaja solnčni svit z nekako slavo.

»Kako se bo veselila Aricija, ko vas bo videla!« meni veslar, ko se bližata obali. »Tako si je želelo njeno srce po vas, ker ste ji obljubili, da ji bode prinesli poročil o Avlovi usodi! Nisem je videl, da bi se bila kedaj zasmejala, odkar je zvedela, da je ljubimec v ječi. O, da bi bila vsaj dozorela zarota,« govori razjarjen, »da bi dobro namerjeni nož končal trinogu življenje! Znabiti bi bil tudi naši veri napočil boljši dan; morda bi naši mladi občini ne bilo treba pod Neronovim naslednikom bežati v temna skrivališča.«

»Smrti ne smeš želeči človeku,« ga pohlevno pokara Aleksandros, »in naj bi bil

še tako hudoben. Ako ga bo hotel zadeti gospod Bog, vedel ga bo najti na vsakem kraju in vsak čas. Vendar povej mi, ali so bratje vedno zvesti svoji veri? ali živé po povelji Izveličarjevim?«

»Ravnajo se po njegovih naukih zvesto do smrti; želé si tvojega blagoslova, častiti oče, da jih na novo okrepča in potrdi. Stari Oton umira; a zdi se, kakor bi ne mogel prej zaspati, dokler ti ne položiš nanj svoje roke in moliš zanj.«

»K njemu naj bo torej moja prva pot,« reče živo Aleksandros. »Toda, sedaj sva pri kraju in tu je tvoja koč, kjer naju pričakuje tvoja žena in Aricija. Gost vama vsaj ni nadležen, kajne, da ne, ki sem vama ga posilil?«

»O, gospod! Aricija je luč najini hiši; tako je dobra, tako je mila, in kako raste in cvete seme krščanstva, katero je zasejal Avel v njeno srce! Kako pazljivo posluša, kadar ji pripovedujem o trpljenji križanega Izveličarja, o blaženi Devici, o edinem krščanskem Bogu, ki je tako velik in vendar tako milosten, tako dobrotljiv!«

»Manjka ji še svetega krsta; v duhu je že kristjanka. Na praznik, ko obhajamo spomin, kako je gospod Krist šel iz noči v grobu

Gostinčar in Demšar, zadnja dva sta govorila tudi slovenski, da tako manifestirata za pravice slovenščine v zbornici in proti izjavi bivšega načelnika Chiarija. Češki poslanec Staniek je stavil predlog, da se seja zaključi, kar pa ni obveljalo, ker je večina s pomočjo nemških socialnih demokratov preglasovala predlog. Predsednikom je bil izvoljen potem Chiari. Zelo interesantno je tudi, kako vlogo igrajo sedaj socialni demokrati, ker se boje razpusta zbornice. Mešetarji pri vseh strankah za dovolitev provizorija in poslovnika. Seveda bodo v zbornici formalno iz »opozicionalnih in načelnih razlogov« glasovali proti. Kislo zelje dovolitve naj žro drugi. Hinavstvo je v najlepšem cvetju pri teh ljudeh. Boje se razpusta, ker so uspehi njihovega dela »nevidni«, zaradi tega pehanje za »državne potrebščine«. Kje je njihova zaslomba v ljudstvu, o kateri toliko govore? Ako jo imajo, čemu se bati? »Slovenski klub« gleda mirno v bodočnost. Njegova moč in zaslomba je pošteno slovensko ljudstvo. Zato naj pride, kar hoče.

Delavci in podjetniki.

Delavstvo mora danes resno računati v svojih bojih za obstanek s podjetniki. Zdaj niso več tisti časi, ko podjetniki niso bili združeni, marveč danes podjetniki močno skupaj drže tudi že v naši državi, dasi niso še tako močno združeni, kakor so to v Nemčiji, na Švedskem in v drugih državah. Podjetniki so znali dozdej svojo moč dobro skrivati, a zadnje čase so le nekoliko odgrnili preprogo in pokazali svetu svojo moč.

Poročilo c. kr. delavskega statističnega urada o stavkah leta 1909. nam podaja malo sliko o moči podjetniških organizacij. Popolna seveda ni, ker vsa društva podjetnikov niso naznanila, koliko članov da štejejo, kakor tudi ne, koliko delavcev da zaposlujejo.

Organizacije podjetnikov spadajo v dve skupini: v gospodarske in v bojne organizacije. Gospodarske organizacije tvorijo: 1. Zveza avstrijskih industrijcev, ki šteje 28 oddelkov in 1 krajno skupino. Člani so vseh vrst podjetniki. Najmočnejše so v tem društvu organizirani podjetniki na Češkem. 2. Klub industrijcev. Člani tega kluba so banke, akcijske družbe, rudniška podjetja in velike družabne tvrdke. 3. Osrednja zveza avstrijskih industrijcev združuje strokovne organizacije podjetnikov. Vse navedene združitve podjetnikov sicer naglašajo, da pospešujejo v prvi vrsti gospodarske koristi industrije, a nikakor se ne ogibajo tudi nastopati v plačilnih bojih strokovnih društev proti izboljšanju delovnih razmer.

Drugo skupino pa tvorijo bojne organizacije podjetnikov. Edini namen teh podjetniških društev je, da ne dopuste nobenega izboljšanja delovnih razmer. Nasprotno delajo še na to, da se delovne razmere poslabšajo in da se zavira socialna postavo-daja. Tej skupini pripadajo: a) krajne zveze, katerih je 16 in 1 krajna skupina; b) o okrožnih (okrajnih in deželnih) zvez; c) 15 zvez po strokah; d) posamezne tvrdke (Alpinska montanska družba, Praška železna industrijska družba, Rudarska in plavžarska družba); e) Glavna zveza ali Osrednja zveza obrtnih delodajalskih zvez, ki ji pripada 29 zvez obrtnih delodajalcev.

v nebo, jo bomo krstili,« odgovori Aleksandros. »Sedaj pa idi domov in ji povej, naj nikar ne skrbi za Avla, ker nad Avlom čuje prijatelj, ki pri Neronu veliko premore. Ko bom prišel jaz, ji bom sam potrdil poročilo, ko bom olajšal Otonovo smrt in okrepečal ločeno se dušo z zadnjo popotnico.«

Ribič stopi na suho in priveže čoln k lesenemu kolu, Aleksandros pa ga prijazno pozdravi ter odide, da gre podeliti umirajočemu bratu v Kristu zadnji blagoslov.

V tem je na ladji, ki bo peljala Agripino v Rim, vse živo; v rumeno svilo oblečeni mornarji razpenjajo jadra proti vetru, pripravljajo vesla; vse okolu se vidi ono gibanje, kakor je navadno pred odhodom kake ladje.

Tudi v Agripininem poslopju se odpravljajo. Že se uredujejo v vrste, ki bodo spremljale v slovesni sijajnosti mater cazarjevo do ladje, da gredo ž njo tudi v Neronovo palačo.

Mogočna gospa se mudi še v sobi za oblačenje, kjer si prizadevajo robinje, da bi

V »Zvezi avstrijskih industrijcev« je bilo leta 1909. 750 tvrdk, ki so vposlovale 118.989 delavcev, in 1506 tvrdk, ki pa niso naznanile, koliko delavcev da zaposlujejo. V industrijskem klubu je pa bilo 209 tvrdk, ki tudi niso naznanile, koliko delavcev da je odvisnih od njih. Osrednja zveza avstrijskih industrijcev pa ni javila, koliko članov da ji pripada.

Vojnim organizacijam pripada 7990 podjetnikov s 568.134 delavci, a tudi tu niso vojne organizacije naznanile natančnega števila svojih članov, kakor tudi ne, koliko delavcev da imajo njihovi člani.

Vseh organiziranih delodajalcev je 7990, a 2367 jih ni naznanilo, koliko da imajo delavcev. Sodijo, da gospodarijo organizirani podjetniki enemu milijonu delavcev.

Zdaj pa primerjajmo število organiziranega delavstva z močjo organiziranega velikega podjetništva.

Delavsko strokovno združevanje v Avstriji ni še tako staro in tako vkoreninjeno, kakor je n. pr. na Angleškem. Zato se ne smemo nikakor čuditi, da je v Avstriji v vseh strokovnih zvezah, naših in v rdečih, združenih šele 539.638 delavcev.

Kakor vidimo, je že zdaj organizacija podjetnikov močnejša, kakor organizacija strokovno združenih delavcev. Zato naj pa tudi slovensko krščansko organizirano delavstvo ne drži križem rok, marveč naj napne vse sile in moči, da se pomnoži število strokovno organiziranega delavstva.

Krvoses kapitalizem.

GLASILO PIJANCEV

se lahko po pravici imenuje takozvani »Slovenski Narod«. Kadar se kak alkoholik čuti prizadetega od protialkoholnega gibanja, se zateče v predale »Narodove«, tam daje duška svoji jezi in išče tolažila za svoje ranjeno alkoholno srce. Pa tudi uredniki »Narodovi« sami, se zdi, so veliki prijatelji alkohola, zato jih bode koristno protipijan-sko gibanje in stresajo svojo jezico nad abstinenti. Seveda »Narod« ne more napisati treh stavkov, da bi se vsaj dvakrat ne zlagal. Pograbil je naš zadnji uvodni članek, ga potvarja po svoje in mu podtika smisel, ki ga ni imel. Rad bi zabil stvar politično in speljal vodo na svoj liberalni mlin. Pa ne boš, Jaka! Kje je govoril naš članek o dolenjskih kmetih, ki pridelajo na leto po nekaj veder vina! Kdo je rekel, da se dolenjskim kmetom obešajo zlate verige po debelih trebuhih? Niti debelih trebušev, niti zlatih verižic nismo nikdar videli pri naših dolenjskih kmetih. To je abotnost, kaj takega trditi! Naš boj velja kapitalizmu, ki ima svoje velik vir v alkoholizmu. In ti kapitalisti, zlasti oni, ki živijo od alkoholizma, so povečini liberalci, zato »Narod« kriči. Pivovarjarji, tovarnarji špirita, večina gostilničarjev (ne vsi). Z besedo »vinogradniki« razumemo v prvi vrsti vinske prekupce. Le pogledite, kako se tem slabo godi! Kdor ne vé drugega, začne kupčevati z vinom in v par letih si že kupuje ali zida visoke hiše in globoke kleti. Kdo mu jih je postavil? Pivci! V drugi vrsti pa z vinogradniki mislimo one velike mestne vinogradnike, ki ne sejejo in ne žanjejo (sami namreč), pa vendar dobro živijo in bogatijo, in vedno bolj in bolj pokopujejo kmetsko last, kmetsko zemljo ter izpodrivajo kmeta z nje-

z umetnimi pomočki povečale lepoto, ki ji jo je podelila narava.

Slednjič je opravljena Agripina in v cesarski lepoti bliščeča stopi iz mramornate stebrene dvorane.

Sprejmejo jo navdušeni vzkliki; ponosno, kakor bi bila zmagala, se ozira na vse strani njeno oko; povsodi vidi sklonjene glave; ako si kdo upa glavo dvigniti pokonci, žari oko občudovanja. Bur in Tigelin si pomižkmeta, ko stopi neskrbno Agripina v pozlačeno nosilnico.

Vrste se jamejo pomikati k bregu; vrsta za vrsto vali se mimo ubožnih koč, kakor kaka v zlatu lesketajoča se kača. Plaho in radovedno obenem gledajo priprosti brežani na pisani prizor in Agripina se zahvaljuje z milostnim smehljajem za njihove ponižne pozdrave. Sedaj je dobre volje, češ, vsaj se vračam kot zmagovalka iz boja s svojim sinom. Neron sam jo je poklical in strmé si pripoveduje svet o teh zadevah.

(Dalje prihodnjič.)

gove grude. Ti zajedalci so tvoji, »Narod«, te zagovarjaj, če jih moreš; dolenjskega kmeta pa v miru pusti, ki ne mara zate in ga ne boš pridobil za svojo hinavščino, kakor ti je dobro pokazal pri zadnjih volitvah. Dolenjski kmet je revež z nami delavci vred, in reveži smo si med seboj prijatelji; vsak si pomaga po svoje. Kapitalistom, liberalcem in pijancem pa, ki kot veriga skupaj drže in so pogostokrat vse skupaj v eni osebi, tem pa kottakim (ne kot ljudem) — vojsko, smrt, pogin! Mi jih ne bomo redili in debelili!!

× × ×

Na Koroško Belo je prišel v nedeljo dne 11. decembra č. g. Janez Kalan iz Ljubljane predavat o zdržnosti, abstinenci, pijančevanju in istega posledicah. Ne ravno mala farna cerkev je bila obakrat, zjutraj in ob deseti uri nabito polna, znamenje, da se ljudje zavedajo. Po popoldanski službi božji je predaval č. g. Kalan v »Katoliškem izobraž. društvu«, ter razkazoval pri tej priliki tudi naslikane človeške organe pri pivcu in abstinentu ter razlagal pomen slik. Bilo je navzoče veliko šolske mladine, kar posebno odobravamo. Neki duhoviti liberalci se je seveda oglasil, češ, da se s tem mladina le pohujšuje. Radovedni smo, kaj je dotičnik na tem pohujšljivega videl. Sicer pa: »Kakršen panj, take pa čebele vun lete.« Dotični dan se je izrazil tudi neki možakar v eni tukajšnjih*gostilnic: »En tak hudič bo men pev, da b' jest na smou en glažek šnopsa spit.« Jako olikano in značilno! Toraj so duhovniki postali v očeh takih breznačajnežev »hudiči« in sicer zato ker ljudstvo odvrčajo od pijančevanja! Mi pa kličemo č. g. govorniku: »Na svidenje zopet kmalu na Koroški Beli!«

× × ×

To in ono iz jeseniške tovarne. Po vsih vogalih imamo delavski red napopan, ki pa je le za delavce. Zato smo radovedni, kje je tisti delavski red napopan, ki je za mojstre in inženirje, ki vse delavcu rečejo, samo človek ne. Sicer je tudi več mojstrov, ki ravnaajo z delavci kot z ljudmi, še več pa takih, ki tulijo kot volkovi. Še celo med inženirji se dobe taki, da ne vedo, kdaj je delavec kriv. Za malo nesrečo dobi po pet kron in več kazni. Ob sedanji draginji je to velika škoda za delavca. Zato se ni čuditi, da delavstvo nima zaupanja do naprej postavljenih. Ko bi se delavcu ukazovalo z lepo besedo, ne pa s kletvijo in psovkami, ter ko bi se ga za vsako malenkost ne kaznovalo, bile bi druge razmere kot so. Delavci bi bili bolj zadovoljni, pridni in ubogljivi, tako pa vlada sam nered, škoda ima pa delavec in tovarna. Tak slučaj, ki se je zgodil minuli teden v mrzli valjavnici ne dela časti mojstru, še manja pa rdečim podrepnežem. Delovodja je odtrgal od akordnega zaslužka po 20 K na mesec. Seveda da to ni bilo delavcem po volji. A rdeči mojster Fuchs se je še celo norčeval in posmehoval, ker je bilo delavcem po 20 K odtrganih. Delavci gredo vsi k delovodji, razun treh rdečkarjev. Tako naši sodrugi ljubijo bratstvo.

V našo tovarno se ponavadi lumpje sprejemajo, poštenim delavcem se pa sprejem odreka. Komičen je rek, ki ga je pred kratkim časom izrekel neki uradnik: »Ko bi se komu na vislicah vrv odtrgala, pa ga v naši tovarni prec na delo vzamejo«. Zaradi tega toliko lumparij. Redarja so pred par dnevi skoraj do smrti zaklali, med temi delavci - lumpi je bil eden, ki je bil zaradi uboja že triinpol leta zaprt. Seveda je takoj delo dobil, ko je prišel iz zapore. Ker ni pravega reda, se je zgodil v ponedeljek slučaj, ki ni časten za jeseniško tovarno. Več delavcev je hotelo imeti obračun. Ravnatelj jih je jel nekaj zmerjati. Eden izmed teh se mu je uprl in ga sunil. Pa to ni nič čudnega, saj hočejo take ljudi imeti, ki se ne boje Boga, a ravnatelja še veliko manj. Vse nedelje in praznike se dela, ako kdo reče mojstru, jutri grem v cerkev, mu odgovori: »Tovarna ne pozna cerkve«. Kjer ni vere, tam ni pokorščine, to si naj naši gospodje zapomnijo.

Zopet je ena nova iznajdba v naši tovarni, namreč peči za delavke. Kar med starim železom so nabrali obode in v tih kurijo. Pa se jim ni obneslo, ker te peči imajo to slabo lastnost, da delavke omamijo, ki padajo po tleh kakor muhe. Saj so delavke tudi človeško bitje, ali bi se ne moralo paziti na njihovo zdravje?

Nevšečni titularni nadzornik.

Ljubljansko krščansko socialno delavstvo.

Na shodu ljubljanskega krščansko-socialnega delavstva v nedeljo ob 10. uri dopoldne govori urednik Ivan Štefe. Shod bo v S. K. S. Z.

Skupina J. S. Z. za Selo-Moste priredi v nedeljo, 18. t. m., ob 4. uri popoldne v salonu pri g. Oražmu na Selu društven shod. — Delavci in delavke, agitirajte za obilno udeležbo. Na shodu poročata gg. predsednik J. S. Z. dr. I. Zajec in dr. Josip Jerše.

Ali je smešenje protialkoholnega gibanja namen kletarskih nadzornikov? Včeraj so zborovali v Ljubljani kranjski gostilničarji. Ob tej priliki se je drznil po državi plačani kletarski nadzornik Gombač smešiti protialkoholno gibanje. Vprašamo, ali država zato plačuje in odpošilja svoje uradnike na gostilničarske shode, da smešijo protialkoholno gibanje? Mislimo da ne. Najodločnejše protestiramo, da se upa kletarski nadzornik smešiti stvar, ki je popolnoma nič ne razume. Če bi gostilničarji smešili protialkoholno gibanje, bi jim tega nihče ne zameril, tudi najodločnejši bojovníki za abstinenco ne, ker je to jako umljivo. A gostilničarji, niti eden ne, ni smešil protialkoholnega gibanja, nasprotno, nekateri so se celo zelo toplo zavzemali za to, da se omeji žganje-pitje in tako pokazali, da važnost moderne protialkoholnega gibanja bolje razumejo, kakor ga razume po državi plačani prijatelj in zagovornik alkoholistov, po državi plačani kletarski nadzornik Gombač. Nečemo reči, da je to za Gombača škandal, a žalostno je, da se upa kak Gombač trobezljati in zasmehovati velevažno protialkoholno gibanje. Več razuma kakor Gombač imajo tisti gostilničarji, ki jih Gombač nadzira in to je tim žalostnejše, ker je dolžan, da je nepristransk, ker je plačan za to, da je nepristransk, ne pa za to, da v svojem prijateljstvu nasproti alkoholistom smeši protialkoholike. Gombača naj njegovi predstojniki pouče, da je, kadar nastopi javno, nekako kot zastopnik deželne vlade, dolžan držati jezik za zobmi tam, kjer nima prav nič govoriti.

Tobačno delavstvo.

Na shodu podpornega društva za tobačno delavstvo, ki se je vršil v sredo zvečer 14. decembra in ki je bil zelo dobro obiskan, je govoril g. Fr. Kerhne.

Poročal je naprej o spomenici, ki se je odposlala na tobačno režijo na Dunaj in v kateri smo razkrili svoje želje, upajmo, da se bo tobačna uprava ozirala na naše zahteve in to tembolj, ko si je z zvišanjem tobačnih izdelkov osigurala veliko milijonov novih dohodkov. Največjo važnost moramo polagati na to, da se uredi plača po službenih letih. Sicer pa počakajmo, kaj nam prinese Novo leto. Nato nam je razložil nekaj točk našega in soc. demokratskega programa. Med nami in soc. demokrati je sicer marsikaj skupnega, a so tudi veliki prepadi, ki nas bodo vedno ločili.

Glavno načelo, ki nas loči, je krščanstvo, katerega soc. demokracija pobija na popirju in v dejanju. Soc. demokratje sicer trdijo, da je bil Kristus soc. demokrat, zakaj pa potem njegov nauk zametujejo!

Soc. demokracija obrača plašč po vetru, nji ni toliko za izboljšanje delavskih razmer, ampak veliko več za agitacijo svoje politične stranke. Pod pretvezo strokovnih društev lovi delavce v svojo politično stranko.

Nadalje omenja nasilnosti, katere so pri zadnjih volitvah na Dunaju soc. demokratje uganjali. Glavno orožje soc. demokratov je nasilje in hujskanje. Kaj pa, če bi se druge stranke takega nasilja posluževale, to bi bil ogenj v strehi soc. demokracije!

Obsodbe vreden je tudi razredni boj, huskanje stanu proti stanu! Zavreči moramo tudi ono gonjo proti kmetu, ki jo posebno zadnji čas soc. demokracija v Avstriji uprizarja. Bolj ko se kmetu slabo godi, bolj sili v mesto. Zato je toliko delavcev brez posla. V interesu delavstva je, da kmet na deželi ostane.

Socialno vprašanje je že rešil pred 2000 leti Kristus veliko bolj kot Marks. Samo žalibože, da je družba njegov program pozabila. »Ljubite se med seboj kot otroci enega

očeta!« To je ves krščanski program, katerega je treba v družbi zopet uveljaviti! Delajmo, agitirajmo vztrajno! Ko je uvidel veliki nemški državnik Bismark, da se je zastoj boril proti katoliškim poslancem v Nemčiji, je dejal: »Do smrti sem utrujen, vidim namreč, da so zastopniki katoliškega ljudstva nepremagljivi.« Če bomo delali vztrajno, na podlagi krščansko socialnih načel za najmlajši in najbolj pomoči potrebni delavski stan, smo lahko prepričani, da bodo kolovodje soc. demokracije morali reči: »do smrti smo utrujeni, zakaj vidimo, da je krščansko socialno delavstvo nepremagljivo!«

Med brati in sestrami.

Sava. Strokovno društvo priredi v nedeljo, dopoldan ob deveti uri društven shod v Delavskem Domu. Delavci krščansko socialnega mišljenja, vsi do zadnjega na shod, ker je dnevni red važen. Poroča govornik iz Ljubljane.

Vič - Glince. Prvi pogrebni sprevoz za odraslega mrliča — brez duhovnika v tukajšnji župniji, smo imeli minulo soboto. Umrli je nagle smrti tovariš A. M. Naši in ljubljanski sociji so s svojim nastopom ob času pogreba zagrenili že itak žalostno smrt. Z rdečim trakom, znakom svojih nazorov so nameravali sramotiti svete pogrebne obrede. Križ, duhovnik, — med njim pa znak onih, ki s portugalskimi bratci kriče: proč križ — proč cerkev — smrt duhovnikom, da se to ne vjema, zlasti ne pri pogrebu, tega samo rdečkarji nočejo umeti. Pa so se o tem prepričali pri pogrebu v soboto. Duhovnik, ki je prišel do hiše žalosti in je videl, kaj nameravajo, je kratkoma izjavil, da za takim znakom v sprevodu ne more iti, da naj znak socijev odstranijo. Ker tega niso hoteli storiti, je odklonil svojo udeležbo ter se po drugi poti podal na pokopališče, počakal mrliča in ga po obredih pokopal. Rdečkarji so seveda, da se jim nakana ni povsem posrečila, poparjeni korakali za rdečim trakom. K sreči je deževalo, da so se poskrili pod dežnike. Svoji ogorčenosti so dali duška koj po pogrebu v gostilni Tončevega Franceljna na Tržaški cesti. Tu so v objemu z liberalci, ki so imeli shod v zadevi bližajočih se občinskih volitev po svoji stari navadi zabavljali čez duhovnike, ker jim nečejo biti — še pri pogrebu za štafažo. Neizogibni Ribnikar je porabil to priliko za agitacijo in kričal: Proč od Rima! Mi pa njemu in njegovim liberalnim ovčicam in rdečim socijem na oba ušesa kličemo: Proč od Viča! Pustite naše verno ljudstvo pri miru in ne delajte zdražbe še med nami, ko v Ljubljani že ne marajo za vašo protiversko gonjo. Do sedaj so se naši sociji zlasti pri pogrebi dokaj dostojno obnašali, da, nekateri še križ nosijo pri pogrebi. Iz tega sklepamo, da se sv. materi Cerкви le še niso odtujili. Ostanite torej v Ljubljani, dokler vas trpe, da ne doživite zopet enake blamaže. Našim sodrugom pa kličemo, naj se dalje več ne kregajo z lastno pametjo, naj vendar enkrat spregledajo in trezno razsodijo, kam jih tirajo njih brezvestni kolovodje. Naj odpro oči in ušesa in naj trezno prevdarijo zadnje pretresljive slučaje smrti, ki so se dogodili v njihovem krogu in župniji. Z Bogom se ni za norčevati! Božji mlini melejo počasi, a gotovo!

Jesenice. Naši učitelji se nekaj hudujejo nad »Našo Močjo«, ker jim je malo njih kosmato vest izprašala. Danes jim še povejmo, ako se razmere ne izboljšajo, se bomo pritožili na pristojno mesto. Danes samo to rečemo: Ne zmerjajte otrok s takimi psovskami, da jih mi ne upamo poročati javnosti. Imamo gradiva še mnogo, ki bo hudo smrdelo.

Prometna zveza.

Odbor skupine Ljubljana, je imel v ponedeljek, dne 12. t. m. sejo, na kateri se je sklepalo o važnih stvareh, od katerih vam razodnem samo eno, namreč: skupina priredi meseca januarja družinski večer, za kojega se pripravlja velezanimivi spored. Naslednje številke »Naše Moči« vam prinesejo natančnejša obvestila. Na večjo veselico misliti je nam za enkrat nemogoče, hočemo pa tudi, da se naši palčki enkrat nekoliko razvedre. Veselje otrok, je tudi veselje starišev, torej mislimo da imamo prav.

Člani plačilnice Prvačina so vabljeni, da se sestanka 18. t. m. polnoštevilno udeležijo, ker so na dnevnem redu za razvoj plačilnice in Prometne zveze sploh velevažni ukrepi, pri katerih je potreba, da sodelujejo vsi tovariši.

Mesečni sestanek skupina Ljubljana se je vršil v soboto, dne 3. t. m. v dokaj lepem redu in ob častni udeležbi članov. Razmotrivalo so se važne zadeve, tikajoče se železnice. Med drugim se je tudi razmotrivalo bi li ne bilo mogoče v prihodnjem predpustu prirediti članom, njih družinam in prijateljem kaj zabave. Ker pa skupina ne razpolaga z nikakim premoženjem — pičli dohodki zadoščajo komaj za najnujnejše izdatke — sklenilo se je prirediti v kratkem času le družinski večer, da se bomo enkrat prav po družinsko skupaj znašli. Sestanek je posetil tudi g. dr. Božič, ki je zbranim razložil gibanje v nasprotnih organizacijah: krščansko socialnih in socialno demokratskih. Iz njegovega govora smo posneli veselo dejstvo, da naše organizacije vedno naraščajo, bodisi po številu ali po članih, dočim socialna demokracija vedno bolj in bolj propada. Od leta 1907 do leta 1909 smo mi narasli za deset tisoč članov, sociji pa so samo v letu 1909 padli za 31 tisoč 900 članov. Pridobili so pa nanovo največ udov med železničarji, namreč 2060. To dejstvo nam jasno kaže, da ravno med železničarji tava še največ zgubljenih ovčic naokoli, da nam ni mogoče števila naših članov znatno pomnožiti, ako hočemo biti delavni.

Največ smisla za krščansko idejo je najti med tobačnim delavstvom, dokaz temu bodi, da so leta 1909 z lepo večino glasov v treh tovarnah pognali soc. demokrate iz odborov bolniških blagajn. V Ljubljani so imeli naši somišljeniki v tobačni tovarni 1623 glasov, sociji pa le 492. Naše organizacije so imele leta 1909 503.748 K dohodkov, od katerih se je porabilo 201.603 K za podpore, 244 tisoč 183 K je ostalo konce mleta gotovine, ostali del pa se je porabil za razne stroške: časopisje, knjižnice, koledarje, agitacijo, oskrbo, inventar itd.

Gospodu govorniku gre naša hvala!

Centrala Prometne zveze je izdala letake v slovenskem jeziku: »Namen in pomen Prometne zveze«, ki naj bi služili vsem našim somišljenikom kot agitatorični pripomoček. Vse kar je potrebno znati o društvu, kateremu se pristopi, je na letaku v kratkih besedah povedano. Prepričani smo, da bi marsikateri že zdavnaj postal naš član, ko bi mu bil kdo pojasnil »Namen in pomen Prometne zveze«. Vsakemu pa ni dan dar zgovornosti ali pa poguma, zatorej sežite po letakih, dokler jih je kaj na razpolago. Razpošilja jih na zahtevo zunanjih tovarišev, članov in zaupnikov Prometne zveze, tovariš Anton Koleča, Jenkova ulica 14, Ljubljana. V ponos naj bode vsakemu, nabrati kar največ članov Prometni zvezi, ker nevarnost nam preti vedno, da bo treba nastopiti nasproti našemu najhujšemu sovražniku — kapitalu s kar najmočnejšo armado. Predočiti pa si mora tudi vsak, da je njegova sveta dolžnost izdreti kolikor več mogoče svojih sotrpinov iz krempljev pogubonosne, izsesavajoče soc. demokracije. Na delo torej, za nas ne sme biti tako žalostnega zimskega počitka, kakor ga je ustvaril brezsrčni žid za uboge naše sotrpine — prožne delavce. Ako bomo močni, imeli bomo tudi zadosten ugled, da tem siromakom lahko izdatnejše priskočimo napomoč in jim izvojimo človeških pravic.

S proge. Velika gospoda hodi poleti v hudi vročini na počitnice, da se oddahne od trudapolnega dela ali pa tudi lenuhanja. Naši prožni delavci pa delajo ravno narobe in sicer prav zoper svojo lastno voljo in željo. Svoje volje taka para itak ne sme imeti, za to skrbje že razni Sterni in Rotšildi. Ubogi prožni delavec, ki sme poleti samo takrat garati, jesti in živeti, kadar pripeka gorko solnce, kadar pa gre dež, pa naj premišljuje razliko med delavcem - trpinom in gospodom - zatiralcem. Da je temu res tako, popišemo vam srečno življenje prožnih delavcev c. kr. priv. židovske južne železnice, — najbrž pri c. kr. državni železnici tudi ni nič boljše.

Prožni delavec poleti v sezoni dela dobi za 25 do 27 dni na mesec, mezde za nedelje in praznike pa ne dobi nič. Ko zletijo lastovke proti jugu, ko je trpin delo končal, ga pa

Zavžijte, ako ste nahodni, hripavi, zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko „Elsa fluid“. Mi smo se sami prepričali pri prsnih, vratnih boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajstotica za poskušnjo K 5—, 2 tuceta K 8'60 franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici šte. 16 (Hrvatsko).

dajo »na urlaub« do prihodnje pomladi. Samo to mu dovolijo, da če zapade sneg, sme vprašati, če ga sme priti kidat. Take prošnje rešujejo navadno milostljive gospe prožnih mojstrov. Posebno dobro kvalifikovane možakarje se obdrži tudi čez zimo na »žnuri«, nikakor pa ne pri zaslužku. Upeljano je namreč, da le-ti »boljši« samo po tri dni na teden delajo in samo za tri dni na teden zaslužijo, tako da koncu meseca vlečejo 15 do 20 kronic, s katerimi naj potem oblačijo in hranijo sebe in družino, ter plačajo in ogrevajo stanovanje.

Spoštovana javnost! Zdaj vas pa vprašamo: je-li tako početje človeško ali pa sploh evropsko. Je-li ni oblasti na svetu, ki bi bila temu čifutskemu početju kos. Ali res ni moža, ki bi enkrat povzdignil glas in upravi povedal, da če prožnih delavcev ne bo, tudi vlakov ne bo, in če ne bo vlakov, ne bo ne direktorjev, akcionarjev, ne mastnih dijet in dividend. Moramo li misliti, da nas sploh nobeden noče več poznati za po božji podobi vstvarjena človeška bitja. Vsega vraga se piše in počne v obrambo proti nevarnim boleznim — vse to je le pesek v oči široke javnosti. Tam kjer je treba, je ni pomoči, za tam tudi ne veljajo nobeni zakoni. Ko pride pomlad v deželo, ko se prične delo, prilezejo razni gospodje na inspekcijo — saj vidijo itak nič in spoznajo se tudi nič, gre se le za dijete za bližajoče se počitnice, — zdaj pa ko ubogi brezdelni prožni delavec doma zmrzuje in strada, pa ga ni nobenega blizu, da bi videl kako se prideluje in goji jetika, škrofuloza in slične take žalostne posledice žalostnih naših razmer. Dolgo smo molčali, a potrpljenja je konec, ker upamo, da nas bode vendar enkrat nekdo čul in se nas usmilil. Uprava ima tudi za zimo dela dosti, pač ni potreba pomladi najemati ogrskih cigánov, da nadomestijo to, kar se je pozimi zamudilo in odreženo domačinom kruh. Nismo jim sicer nevošljivi, ali v sili je vsak sebi najbližji.

Vsem tovarišem - članom Prometne zveze. Zadnji čas se čisto dogaja, da člani ne dobivajo »Naše Moči« redno in pravočasno. Tovariši naj bodo prepričani, da se list razpošilja kolikor mogoče redno, da pa vlada tak nered, so vzrok tudi druge stvari, katere odpraviti naj nam pomagajo vsi tovariši-člani. »Naša Moč« postaja čim dalje zanimivejša in ni čuda tedaj, da si jo ne želimo samo mi redno sprejemati, ampak poželi se tudi sem pa tja kakemu nasprotniku po njej. So že taki ljudje na svetu, ki nimajo Bogve kako občutljive vesti, pa tudi taki, ki smatrajo tuje blago za skupno last. Teh ne moremo pobiti, ampak če ima vsak oči odprte, izsledimo jih lahko, da jim zamoremo potem dopovedati, da se »Naša Moč« za 4 K na leto naroči in potem lahko brez strahu čita. Drugi vzrok je pa tudi ta, da p. n. tovariši ne naznanijo izprememb svojih bivališč, čemur sledi, da gre časopis v zgubo. Prosimo torej — da se v tej zadevi naredi enkrat red — da gg. vodje skupin, plačilnic in nabiralnic, nemudoma pošljejo natančne naslove članov svojega področja, izolirani člani Anton Koleča, Jenkova ulica 14, Ljubljana, ni pa naj to store po dopisnici na naslov:

Okno v svet.

Vedno več nas je, kriče soc. demokrati. A temu nikakor ni tako. Soc. demokrati namreč sami priznavajo, da je padlo število soc. demokratskih strojarjev za 1166, za celo četrtino, ker je vseh organiziranih strojarjev bilo 4200 pred padcem.

Kako sramote soc. demokrati prisego. Rajni višji sodrug in poslanec Auer je svoj čas primerjal prisego z nitjo, čez katero zavodni soc. demokrat ne pade. Zdaj pa piše rdeči »Offenbacher Abendblatt« med drugim: »Soc. demokracija mora poučiti vojaške rekrute v tem smislu, da ne bo tvorila vojaška prisega zanje zanjko, ki jih dovode v suženstvo mogotcev. Da soc. demokratom ni nič na tem, da krivo prisegajo, je znano, umljivo pa tudi, ker soc. demokratski modrijani tako smeše svetost prisega.

Kako se rdeči norčujejo iz Boga. Ko so otvorili letos v Nemčiji vratislavsko tehniko, je govoril rektor profesor Schenk, ki je med drugim rekel, da je Bog najmočnejši inženir. Rdeče časopisje je zato pisalo strašno, bogokletno. Nesramno je pisalo vodilno glasilo nemške soc. demokracije »Vorwärts«. Nazor, da je Bog inženir, je gotovo izviren

in se bistveno loči od nazora divjakov, ki mislijo, da je v njegovem namenu in njegovem lesu božja moč. Še nesramnejše je pa pisala rdeča »Leipziger Volkszeitung«, češ, da podeli gotovo nova tehnika Bogu naslov doktor.

Čisto glavo! Močne živce! Zdravo spanje! Nikakih prsnih in vratnih bolečin nimamo, odkar uporabljamo Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«, ker ta utešuje bolečine, odstranja slabosti in osvežuje. Dvanajstletna franko 5 kron. — Ne poznamo nikakih želodčnih težkoč, nikakih krčev, nikakega pehanja, nikakega tiščanja v želodcu, odkar uporabljamo Fellerjeve odvajalne kroglice z znamko »Elsakroglice«. 6 škatlic franko 4 krone. Prave se dobivajo pri E. V. Fellerju v Stubič, Elzin trg št. 264 (Hrvaško).

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. MERŠOL
LJUBLJANA, Mestni trg št. 13.

Trgovina z mednim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavic, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Gričar & Mejač
Ljubljana
Prešernova ulica št. 9

priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.

Novosti
v konfekciji za dame.

Ceniki s koledarjem zastoj in poštnine prosti.

POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znamko „UNION“

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

Fr. Čudnu
urarju in trgovcu v Ljubljani
delničar in zasopnik
švicarskih tovarn „Union“ v Biel in Genovi.

700 Uhani, prstani, briljanti. 1

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Pozor slov. delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK
(pri Češniku)
LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbi naj-novejše blago za ženske in moška oblačila

Postrežba poštna in zanesljiva.
Cene najnižje.

IVAN JAK in SIN
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17

priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih

voznih koles in šivalnih strojev

■ za rodbino in obrt. ■

A. Lukič

Slovenska konfekcijska trgovina za: gospode, dame, dečke, deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „PRI KRONI“ Mr. Ph. BOHINCA
v Ljubljani, na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste

priporočata sledeča zdravila:

Baizam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Kaplje za želodec, izvrstno, krepilno in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 vin., 6 steklenic 2 kroni.
Kaplje zoper želodčni krč, steklenica 40 vin., 6 steklenic 2 kroni 50 vin.
Kaplje proti zobobolu, steklenica 20 vin.
„Stadin“ za otroke.
Obliž za kurja očesa, bradavice in trdo kožo, mala škatljica 50 vin., večja 1 K 20 vin.
Odvajalne kroglice, škatljica 30 vin.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog, škatljica 50 vin., 6 škatlic 2 kroni 50 vin.
Protinski cvet, proti trganju po udih, steklenica 1 krono.
Ribje olje, steklenica 1 krono.
Salicilni kolodij za odstranitev kurjih oces, bradavic in trde kože, steklenica 70 vin.
Tinktura za želodec, odvajalno, krepilno in slast pospešujoče sredstvo, steklenica 20 vin., 8 steklenic 1 krono.
Tinktura za lase, steklenica 1 K.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju stekl. 1 K.
Železnato vino, steklenica 2 kr. 60 vin., in 4 kr. 80 vin.
Železnate kroglice, proti bledeci (Bleichsucht) mala škatljica 70 vin., velika 1 krono 60 vin.

Dežnike in solnčnike
domačega izdelka

najboljše kakovosti, priporočamo po najnižji ceni slavnemu občinstvu

JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana
Pred škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.

Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Usojam si naznaniti častitim odjemalcem, da sem odprl na Tržaški cesti št. 1

„pri Kerčonu“ filialo

moje trgovine z železnino, hišnega in kuhinjskega orodja.

Blagovolite mi tudi nadalje ohraniti cenjeno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem **Štefan Nagy**

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni! Samo 6 dni!

HAVRE NEW-YORK
francoska prekomorska družba

Veljavne vožnje liste (Šifkarte) za francosko linjo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani
Dunajska cesta št. 18 v novi hiši „KMETSKE POSOJILNICE“ nasproti gostilne pri „FIGOVCU“.